

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – 3599/29.12.2020 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация за специалност код **3440202** „Митническо и данъчно обслужване“ от професия код **344020** „Данъчен и митнически посредник“ от професионално направление код **344** „Счетоводство и данъчно облагане“.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	344	<i>Счетоводство и данъчно облагане</i>
Професия	344020	<i>Данъчен и митнически посредник</i>
Специалност	3440202	<i>Митническо и данъчно обслужване</i>

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 3599/29.12.2020 г.

София, 2020 г.

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по специалност код **3440202 „Митническо и данъчно обслужване“**, професия код **344020 „Данъчен и митнически посредник“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия **„Данъчен и митнически посредник“**, специалност **„Митническо и данъчно обслужване“** съгласно съдържанието на Държавния образователен стандарт по професията, одобрен с Наредба № 19 на министъра на образованието и науката от 23 август 2019 г.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Националната изпитна програма включва:

- за частта по теория на професията – осемнадесет изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и указание за разработване на писмен тест по всяка изпитна тема;
- за частта по практика на професията - указание за съдържанието на индивидуалните задания;
- критериите за оценяване на резултатите от обучението;
- система за оценяване;
- препоръчителна литература.
- Приложения:
 - а. Примерен изпитен билет;
 - б. Примерно индивидуално задание;
 - в. Примерно указание за разработване на писмен тест.

Държавният изпит – част по теория на професията, се провежда като писмен изпит по една и съща изпитна тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция въз основа на писмено заявено желание на обучаемите по чл. 3, ал. 11 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация може да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията като писмен тест.

С изпитната тема или изпитния тест се проверява задължителното за усвояване и контрол учебно съдържание на равнища „Знание“, „Разбиране“ и „Приложение“, като броят и равнището на всяка задача се определят към критериите за оценка за всяка изпитна тема.

При избран от училището/обучаващата институция вариант на провеждане на изпита с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва:

1. Указание за работа, която включва:

- целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него;
- представяне и описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях;
- продължителност на работа с теста;
- начин на оценяване на резултатите от теста.

2. Методически указания за комисията по оценяване

Всеки член на комисията по оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий

конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността, се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ

Изпитна тема № 1: Здравословни и безопасни условия на труд

Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място. Рискове за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности. Опазване на околната среда, разделното събиране на отпадъци, съхранението, използването и изхвърлянето на опасни продукти. Рискови и аварийни ситуации

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Участва в организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място. Познава мерките за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ.	25
2. Знае, обяснява, прилага мерките за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности	25
3. Познава и спазва разпоредбите за опазване на околната среда, разделното събиране на отпадъци, съхранението, използването и изхвърлянето на опасни продукти.	25
4. Описва основните рискови и аварийни ситуации. Обяснява основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации, обяснява видовете травми и методите за оказване на първа помощ.	25
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 2: Предприемачество

Значение, същност и видове предприемачество. Бизнес идея (план). Качества на успешния предприемач.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Знае същността и значението на предприемачеството, както и видовете предприемачески умения.	25
2. Познава основните елементи, изисквания и етапи при разработване на бизнес план. Знае факторите на обкръжаващата пазарна среда.	20
3. Разработва проект на бизнес план.	30
4. Познава характеристиките и видовете предприемаческо поведение.	25
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: Икономика

Основни икономически проблеми .Пазар и пазарни механизми. Държавата и пазарната икономика. Кръгова икономика. Предприятието – основен субект на бизнеса. Избор на предмет на дейност, правна форма, местоположение и големина на предприятието. Инвестиране и финансиране на предприятието. Управление на предприятието.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Познава основни икономически проблеми – оскъдност, ресурси, алтернативен избор. Пазар и пазарни механизми.	25
2. Обяснява държавната и пазарната икономика. Характеризира кръговата икономика.	25
3. Анализира предприятието – основен субект на бизнеса. Обяснява и прави правилен избор на предмет на дейност, правна форма, местоположение и големина на предприятието.	25
4. Правилно анализира инвестирането, финансирането и управлението на предприятието. Дава успешни практически примери за управление на бизнес начинания.	25
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: Бизнес комуникации

Същност и значение на комуникациите. Видове комуникации – вербални, невербални, писмени и електронни. Основни принципи, функции и стилове. Речеви етикет и ораторско майсторство.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Разбира значението на бизнес комуникациите като средство за делово общуване.	20
2. Описва видовете комуникации – вербални, невербални, писмени и електронни. Изброява предимствата и недостатъците им.	30
3. Изброява и описва основните принципи и видове мотивации в бизнес комуникациите.	30
4. Разбира и обяснява важността на правилната организация на речта и на ораторското майсторство за постигане целите на комуникацията.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: Стокознание - същност и норми. Промислени стоки.

Същност на стокознанието. Класификация и асортимент на стоките. Качество и окачествяване на стоките. Стандартизация на стоките. Кодирание на стоките. Опаковка, маркировка, транспортиране и съхраняване на стоките. Потребителни свойства на промишлените стоки.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Познава същността на стокознанието. Обяснява класификацията и асортимента на стоките. Прави окачествяване на стоките.	20
2. Познава стандартите в България и ЕС. Кодира стоките.	20
3. Обяснява същността и целите на опаковката, маркировката, транспортирането и съхраняването на стоките.	30
4. Анализира потребителните свойства на промишлените стоки. Познава видовете промишлени стоки.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6 : Държавен бюджет

Възникване, формиране и развитие на държавния бюджет. Принципи на изграждане и функциониране на бюджета. Видове бюджети. Закон за държавния бюджет на Република България.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Познава възникването, формирането и развитието на държавния бюджет	30
2. Познава принципи на изграждане и функциониране на бюджета	20
3. Познава видовете бюджети	30
4. Познава Закон за държавния бюджет на Република България	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: Обща теория на счетоводната отчетност

Счетоводството като информационна и контролна система. Имуществото на предприятието като обект на счетоводството. Метод на балансовото обобщаване. Система на счетоводните сметки. Документирането на стопанските операции. Нормативни актове.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Познава същността и значението на счетоводството като информационна и контролна система, както и имуществото на предприятието. Познава и спазва нормативните актове.	30
2. Познава съдържанието, структурата, формата и видовете счетоводен баланс. Обяснява същността и предназначението на системата на счетоводните сметки.	30
3. Правилно тълкува и прилага кореспонденцията на счетоводните сметки и счетоводните статии, и оперира с тях.	20
4. Документира стопанските операции. Оформя, движи и съхранява счетоводните документи.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: Данъчно облагане

Структура и особености на данъчната система. Елементи на данъчно-облагателния процес. Начини на облагане. Субекти на данъчно-облагателния процес. Същност и цели, принципи и задачи на контрола. Нормативно обезпечаване на контрола. Обхват, изисквания, етапи, способности на контрола.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Характеризира структурата и особеностите на данъчната система.	20

2. Познава елементите на данъчно-облагателния процес. Обяснява начините на облагане и описва субектите на данъчно-облагателния процес.	30
3. Пояснява същността и целите, принципите и задачите на контрола. Подробно обяснява нормативното обезпечаване на контрола.	30
4. Обстойно анализира обхвата, изискванията, етапите и способите на контрола.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 9: Външнотърговски сделки и посреднически операции

Същност на външнотърговската сделка. Условия и анализ на външнотърговска сделка. Същност и особености на посредническата дейност и операции.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 9</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Познава специфичните особености на външнотърговската сделка.	20
2. Обяснява етапите на външнотърговската сделка - подготовка, сключвана и изпълнение.	20
3. Анализира условията и анализа на външнотърговска сделка.	20
4. Характеризира основните моменти на Операцията по препродажба, Комисионната операция, Консигнационната операция и Операцията за търговско представителство.	40
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 10: Национална агенция за приходите

Органи на управление и структура на НАП. Функции на изпълнителния директор и на териториалния директор. Отдели в НАП. Регистрация и административно обслужване. Деклариране и установяване на данъци.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 10</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Изброява и характеризира органите на управление и структурата на НАП. В пълнота изяснява функциите на изпълнителния директор и на териториалния директор.	30
2. Познава дейността на отделите в НАП.	20

3. Подробно обяснява регистрацията и административно обслужване.	25
4. Задълбочено и нормативно обяснява декларирането и установяването на данъци.	25
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 11: Данъчни проверки и ревизионен процес

Същност, особености и видове данъчни проверки. Документиране на проверките. Същност, особености, организация и документиране на ревизията. Обекти на ревизията.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 11</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете данъчни проверки.	25
2. Правилно документира данъчните проверки.	20
3. Познава същността и особеностите на ревизионния процес. Обяснява организацията на ревизията .	25
4. Обстойно формулира документирането на ревизията. Характеризира обектите на ревизията.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 12: Данъчно документиране

Корпоративното подоходно облагане. Подоходното облагане на физическите лица. Особенности при облагане с данък върху добавената стойност. Особенности при облагане с акцизи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 12</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Характеризира особеностите на корпоративното подоходно облагане. Обяснява декларирането му.	20
2. Разбира и обяснява задълбочено данъчния контрол на лицата по трудови правоотношения, на лицата по извънтрудови правоотношения, и на самоосигуряващите се лица. Изяснява	40

данъчния контрол при деклариране на наеми, при ползване на облекчения и при деклариране доходите на ЕТ.	
3. Пояснява особеностите и декларирането на ДДС. Познава и обяснява данъчните нарушения и престъпления при облагане с ДДС.	20
4. Дефинира особеностите и формулира дейностите по деклариране при акцизното облагане. Познава обектите на контрол при акцизното облагане.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 13: Митническо представителство

Същностна характеристика на представителството. Особенности на митническото представителство. Права и задължения на митническите представители. Браншови организации на митническите представители. Технологични аспекти на митническото представителство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Характеризира същността на митническото представителство.	20
2. Познава особеностите на митническото представителство.	30
3. Пояснява правата и задълженията на митническите представители.	30
4. Обстойно анализира технологичните аспекти на митническото представителство.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 14: Митнически процедури при внос

Митнически процедури при въвеждане и внасяне на стоки. Подаване на Обобщена декларация за въвеждане. Въвеждане на стоките. Превозване на стоките. Представяне на стоките. Временно складиране. Поставяне на стоките под митнически режим. Проверки на стоките и документите.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете митнически процедури при въвеждане и внасяне.	25
2. Правилно обяснява същността на Обобщената декларация за въвеждане.	20
3. Познава същността и особеностите на въвеждането, превозването и представянето на стоките.	25

4. Изчерпателно изяснява временното складиране и поставянето на стоките под митнически режим.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 15: Митнически процедури при износ

Митнически процедури при изнасяне на стоки. Подаване на декларация за заминаване. Представяне на стоките. Проверки на стоките и документите. Вдигане на стоките. Превозване на стоките до изходно митническо учреждение. Проверки в изходно митническо учреждение. Потвърждение от изходното митническо учреждение.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 15</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете митнически процедури при изнасяне на стоките.	25
2. Правилно обяснява същността на декларацията за заминаване.	20
3. Познава същността и особеностите на представянето и превозването на стоките до изходно митническо учреждение.	25
4. Подробно изяснява същността на проверките на стоките и документите и потвърждението от изходното митническо учреждение.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 16: Поставяне на стоките под митнически режим

Същност и класификация на митническите режими. Видове митнически режими. Допускане за свободно обращение. Износ. Митническо складиране. Свободни зони. Временен внос. Специфична употреба. Активно усъвършенстване. Пасивно усъвършенстване. Транзит. Реекспорт.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 16</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете митнически режими.	25
2. Правилно обяснява същността на режими Допускане за свободно обращение и Износ.	20
3. Познава същността и особеностите на режим Митническо складиране. Познава видовете митнически складове.	25
4. Подробно изяснява същността на митнически режими Активно усъвършенстване и Пасивно усъвършенстване.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 17: Обмитяване и определяне на митническа стойност

Същност и видове мита. Тарифно класиране. Елементи на митническата стойност. Митническо задължение.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 17</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира, назовава и формулира същността и особеностите на митата.	25
2. Правилно обяснява същността на тарифното класиране.	20
3. Познава същността и особеностите на елементите на митническата стойност.	25
4. Подробно изяснява същността на митническото задължение.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 18: Митническо документиране.

Митническа декларация - ЕАД . Структура на ЕАД .

Международни митнически гаранционни документи: Карнет ТИР, Карнет АТА.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 18</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Изяснява същността и особеностите на митническото деклариране.	30
2. Правилно обяснява структурата на ЕАД .	20
3. Познава същността и особеностите на Карнет ТИР.	25
4. Обстойно изяснява същността на Карнет АТА.	25
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване трите имена на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита част по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Фирма „Юнион Голд“ ЕООД, гр. Пловдив, с EORI № BGC204876943ZZZZ8 има сключен договор с чуждестранен партньор „МАР“, Ленухи, Армения за доставка на алкохолни напитки. Транспортът се извършва с товарен автомобил А6648MT/A5171EE. Мястото на разтоварване на стоките е Териториална дирекция Южна Морска, Бургас - BG001007, което се явява входно митническо учреждение. Задействан е входен транзит - от входно до вътрешно митническо учреждение, т.е. от Териториална дирекция Южна Морска, Бургас до Териториална дирекция Тракийска, Пловдив – BG003000. Дата на получаване на стоките в Териториална дирекция Тракийска, Пловдив – 08.06.2020 г. Декларатор/представител – ДЕИ-2007 ЕООД, бул. Кукленско шосе № 32А, офис 32, 4004 Пловдив.

Таблица 1

Данни за доставката
Доставка на стоки от: Армения
Произход на стоките: AM
Тарифен номер на стоките: 22082029
Арменско бренди, „Golden“ 6 years old
Количество – 1512 бр. бутилки, вместимост – 0.5 л, 40 vol %
Мито по отношение на трети страни: 0 %
Акциз – 11 лв/л
Стойност на стоките: 10432USD
Валутен курс – 1.59192 BGN/USD
Условия на доставка по INCOTERMS: FCA
Разходи за транспорт: 680 USD

1. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

Иска се:

Като вземете под внимание посочените в таблица 1 условия, определете:

1. Митническата стойност на внасяните стоки.
2. Митническото задължение за внасяните стоки.
3. Попълнете необходимия митнически формуляр.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

<i>Критерии и показатели за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>	<i>Те-жест</i>
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
<i>1.1.Избира и използва правилно лични предпазни средства 1.2.Правилно и по безопасен начин използва предметите и средствата на труда 1.3.Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинира и спазва предписания за своевременна реакция</i> <i>Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>		
2. Ефективна организация на труда и работното време		5
<i>2.1. Спазване на хигиената на работното място</i>	2	
<i>2.2. Целесъобразна употреба на предоставените материали и документи</i>	2	

2.3. Работа с равномерен темп за определено време за изпълнение на индивидуалното задание	1	
3. Спазване изискванията на законите, правилниците, наредбите и указанията		5
3.1. Прилагане на нормативната уредба при подбор, попълване, изготвяне и оформяне на документи, формуляри и материали, свързани с изпълнение на индивидуалното задание	3	
3.2. Спазва изискванията на законите, правилниците, наредбите и указанията, свързани с последователността при извършване на процедурите и попълване на документите, свързани с изпитното задание	2	
4. Правилен подбор на формуляри, документи и материали съобразно конкретното задание		10
4.1. Умения за подбор на образците документи и самостоятелно преценяване и определяне количеството, вида и съдържанието на необходимите документи и материали според индивидуалното задание	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното практическо задание		35
5.1. Правилно съставяне и попълване на документи и материали съобразно технологични изисквания и процедури на операциите според индивидуалното задание	5	
5.2. Познаване и самостоятелно прилагане на технологията и процедурите за извършване на операциите според изпитното задание	10	
5.3. Спазва технологичната последователност на дейностите и операциите в процеса на работа	10	
5.4. Умее да разчита и правилно да попълва формулярите като представя изчерпателна информация	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното практическо задание		45
6.1. Определяне на вносните/ износни сборове и публични държавни вземания.	15	
6.2. Тарифиране на стоки, произход на стоки.	15	
6.3. Определяне на митническа стойност.	15	
Общ брой точки:	100	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалността код **3440202** „Митническо и данъчно обслужване“, професия код **344020** „Данъчен и митнически посредник“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки \times 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Антоф, М. Ръководство за дейността на митническия представител, Мартилен, 2016.
2. Антоф, М. Митническо представителство, 2016.
3. Георгиева, Н. Бизнес комуникации. Стено, Варна, 2009 г.
4. Каракашева, К. Международен бизнес, УНСС, 2002.
5. Кожухаров, М. Стокознание. Изд. Мартилен, 2008 г.
6. Финанси, колектив. Изд. "Мартилен", 2017 г.
7. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс.
8. Закон за митниците.
9. Закон за счетоводството.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Нъварт Мардиросян – учител, НТГ - Пловдив
2. Калина Бобева – старши учител, НТГ – Пловдив
3. Гергана Николова – ЗДУД, НТГ - Пловдив

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА,**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕННА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професия код 344020 „Данъчен и митнически посредник“
специалност код 3440202 „Митническо и данъчно обслужване“**

Индивидуално практическо задание №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

**Директор/ръководител на обучаващата
институция:**

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

в) Примерно указание за разработване на писмен тест

- **примерно указание за работа за учениците/курсистите и примерни тестови задачи с еталон за оценяване и ключ на верните отговори**

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа ... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професия „Митнически и данъчен посредник“, специалност „Данъчно и митническо обслужване“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак \times , а за другите типове задачи начина на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите, преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ !

- **разработване на тест**

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

1. Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира

II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране.	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва

2. Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 17

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Дефинира, назовава и формулира същността и особеностите на митата.	25	3	1	
2. Правилно обяснява същността на тарифното класиране.	20	1	2	2
3. Познава същността и особеностите на елементите на митническата стойност.	25	3	3	3
4. Подробно изяснява същността на митническото задължение.	30	3	2	3
Общ брой задачи:	26	10	8	8
Общ брой точки:	100	20	32	48
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

3. Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;

- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума, или фраза или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно

4. Примерни тестови задачи

4.1. Примерна тестова задача от равнище „Знание“

max 2 т.

Посочете правилната дефиниция за "Мито" :

- A) косвен данък, налаган при потреблението на акцизни стоки;
- B) вид пряк данък;
- B) косвен данък, налаган по вноса и/или при износа на стоки;
- Г) вид пряк данък, налаган при потреблението на акцизни стоки;

Еталон на верен отговор: B)

Ключ за оценяване: Отг. B) - 2 т.

При посочване на повече от един отговор - 0 т.

Всички останали отговори - 0 т.

4.2. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“:

Открийте/различете:

max 4 т.

В елементите на митническото задължение не се включва:

- a) такса митническо оформяне;
- б) ДДС;
- в) мито по внос и такси с равностоеен ефект;
- г) Акциз;

Еталон на верен отговор: A)

Ключ за оценяване: Отг. A) - 4 т.

При посочване на повече от един отговор - 0 т.

Всички останали отговори - 0 т.

max 6 т.

4.3. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Попълнете пропуснатото:

Митническата стойност представлява.....

Еталон на верен отговор:

Договорната стойност за внасяните стоки, която е реално платена или подлежи на плащане, преизчислена в лева по курса на съответната валута за митнически цели и увеличена с всички разходи по доставката (транспорт, застраховки, товаро-разтоварна дейност и др.), които са за сметка на получателя и са направени извън митническата територия на ЕС.

Ключ за оценяване: макс 6 т.

Договорната стойност за внасяните стоки, която е реално платена или подлежи на плащане, преизчислена в лева по курса на съответната валута за митнически цели и увеличена с всички разходи по доставката .

Ключ за оценяване: 4 т.

Договорната стойност за внасяните стоки, която е реално платена или подлежи на плащане.

Ключ за оценяване: 2 т.

Всички останали отговори - 0 т.